

Text: Eliška Poláčková (*1986)
Foto: Káťa Opuntia. Autorka fotografií je stálá spolupracovnice HaDivadla.

Autorka textu je pracovnice Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR a pedagožka na Katedře divadla a filmových studií Univerzity Palackého. Specializuje se na antické divadlo a drama a na performativitu středověku. Je katolička.

11.–13. 9. 2020 se v prostoru Moravského náměstí v Brně uskutečnila série akcí pořádaných dramaturgickou a produkční platformou pro performativní umění Terén, působící pod Centrem experimentálního divadla v Brně, a českým křesťansko-feministickým ekumenickým uskupením RFK ve spolupráci s polským kolektivem Wspólnota międzygatunkowa (Mezidruhové společenství). Symbolické tři dny, liminální perioda mezi smrtí a zmrtvýchvstáním, mezi minulými jistotami a jejich radikálním přehodnocením, započaly performancí RFK **Poslední večeře 2020** a pokračovaly sérií přednášek a workshopů. Ty všechny mířily k ohledávání ústředního tématu celé události: vyrovnávání se s odkazem křesťanství a s rolí církve jako instituce v době klimatické změny. Tedy ústředního podle nás dvou: Kateřiny Barvířové, autorky fotografií, a Elišky Poláčkové, autorky jejich textového doprovodu.

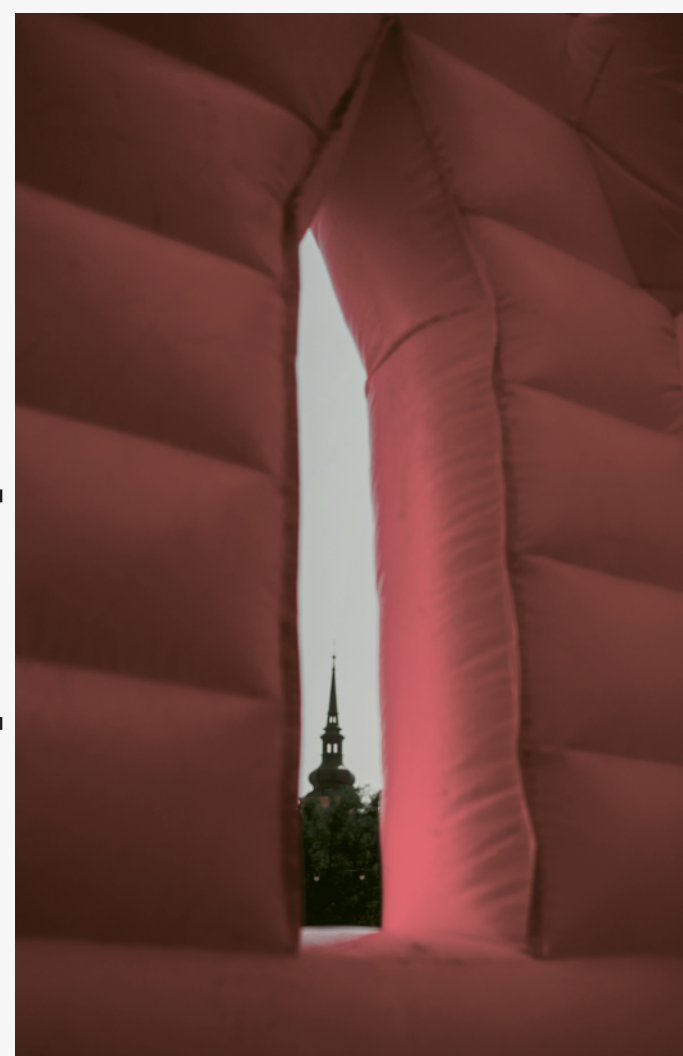
Věty vysázené po okrajích této dvoustrany jsou autentické výroky českých církevních představitelů z posledních let: pražského arcibiskupa Dominika Duky, jeho bývalého tajemníka Milana Badala, bývalého předsedy KDU-ČSL Pavla Bělobrádka, kněze Petra Piřthy, mluvčího královéhradeckého biskupství Pavla Sršně a České biskupské konference. Zásadní rozpor mezi takto fundamentalistickým chápáním křesťanské zvěsti na jedné straně a evangelií podobou Kristova učení na straně druhé se odráží v odporu části české křesťanské, zejména pak katolické, veřejnosti vůči oficiálním stanoviskům svých čelních představitelů. Výrazem tohoto odporu byla i performance kolektivu RFK, jež mimeticky zpřítomnila jeden z ústředních momentů Kristova učení, který charakterizuje radikální lásky: vydání sebe sama za ty, které milujeme. V juxtapozici k tomuto kristovskému křesťanství znelý z reproduktoru výše uvedené (pasivně) agresivní výroky a postava „skinheada“ postupně útočila na jednotlivé účastnice a účastníky hostiny. Sám Kristus ve středu svých učednic a učedníků chyběl.

Poslední večeře 2020

Celá akce, spíše se však chce říci společné setkávání performerek, přednášejících a účastníků, byla nesena étosem opakovaného narušování aktů nadřazenosti a podřazenosti, vedoucích v běžném životě k nastolování společenských či ještě hlubších strukturálních hierarchií. Myšlení obou skupin, které v rámci akce realizovaly své workshopy a rozmlouvaly s účastníky a přihlížejícími, však představuje výzvu k opuštění takového způsobu chápání existence sebe sama v lidském i nelidském světě. Oba workshopy konané v rámci akce směřovaly právě k tomu: k přehodnocení svého místa v „jádu stvoření“ v soulaďu s kristovskou „ekumenou“ lásky, která se nepovyšuje – přijetí perspektivy Františka z Assisi, pro něž jsou všichni stejně bratry, brouček, stejně jako oblaka nebo lidské tělo – přijetí skutečnosti, že láska (k přírodě) není jen romantická kratochvíle, ale zakládá vztah, a tudíž odpovědnost.

*Foto je z workshopu kolektivu Wspólnota międzygatunkowa
Decomposing. DIY ritual; RFK uspořádaly workshop psaní modliteb.

Některé návštěvníky a účastníky podle jejich vlastních slov šokoval nepokryté sexuální a, ano, vaginální vizuál ústřední kulisy celé akce, v níž a kolem níž se odehrávaly veškeré aktivity třídního setkání. Růžový gumový kostel, odkazující svým materiálem a tvaroslovím k sexuálníím pomůckám, stejně jako k reálnému ženskému pohlaví, se tyčící nad prostorem parku jako laskavě vztyčený prst – jen jen se někam zasunout. Těžko ale mohli být vzhledem kostele šokováni ten, kdo v sobotu večer navštívil projekci dokumentu Šárky Kabátové a Ondřeje Boja Kostelnice, které byly přítomny i autorka dokumentu a jeho protagonistka Petra P. Šokující je skutečnost, že česká katolická církev se ani při přímé konfrontaci není schopna citlivě a odpovědně postavit ke zneužívání moci, k němuž v ní opakovaně dochází ze strany církevních představitelů směrem k jejím nejzranitelnějším členům: laikům a dětem. Šokující je, že toto zneužívání bagatelizuje a jeho oběti ostrakizuje a viktimizuje. To, a ne funkční souvislost ženského přirození a (křesťanské) lásky, jež své vyjádření mimochodem nachází v samotné křesťanské symbolice skrze motiv rány v Kristově boku.

NENÍ TO PŘIROZENÉ „Jako upřímně věřící katolíci se smutkem a studem sleduji působení kardinála Dominika Duky v několika posledních letech. [...] Kardinál mluví o rozdělené společnosti dneška. Nevím, snad se nemýlí. Mohu ale svědčit o tom, že Dominik Duka bohužel rozděljuje českou katolickou církev.“ (Dopis čtenáře Matěje Havla, ředitele gymnázia v Hradci Králové, v reakci na rozhovor s Dominikem Dukou zveřejněný v Respektu 37/2020.) MILUJTE SE NAVZÁJEM. JAK JSEM JÁ MILOVAL VÁS, TAK SE NAVZÁJEM MILUJTE VY. (Jan 13,34)